

Forfatter: Blicher, Steen Steensen

Titel: Udvalgte værker

Citation: Blicher, Steen Steensen: "Udvalgte værker", i Blicher, Steen Steensen: *Udvalgte værker*, Gyldendal, 1982-83, s. 387. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-blich04-shoot-idm140011516725184/facsimile.pdf> (tilgået 21. marts 2023)

Anvendt udgave: Udvalgte værker

Noter

- Qvæstioner: spørgsmål
sloten: slukøret
discoureret: talt sammen
- 271 Vederpart: modpart
„Fordrager Sorg ...”: 1. Peters brev 2, 19
moxen: næsten
„Fader og Moder ...”: David 27, 10
- 272 hartad: næsten
„et Viintræe ...”: David 128, 3
- 273 stædt for Podemester: ansat som gartner
- 275 ibidem: sammesteds
du skal ikke slaae ihjel: 2. Mosebog 20, 13
Øvrigheden bærer ikke Sværdet forgyæves: Romerbrevet 13, 4
- 277 det imputerede Mord: det mord han var beskyldt for
- 278 i Kvarteret: i samme del af haven
- 280 Tingsvidne: afgivelse af vidnesbyrd
Stokkemændene: tinghørerne
Udpigen: pige som har sit arbejde i marken
- 281 omvandt: vidnede om
- 283 Slutteren: arrestbetjenten
- 285 Bursch: student
- 286 „pris Ingen lykkelig, før han dør!”: iflg. Herodot Solons ord til kong Kræsus
- 290 Delinquentsager: sager der fører til dødsdom
- 292 Skorstensskjød: kanten i den åbne skorsten
fornummen: læmslæt
- 293 i Stødemaal: stødvis
trebundet Markeskjæl: sted hvor tre mærker støder sammen, så skellene danner et T; sådanne steder begravedes selvmordere ofte
- 294 Lejlighed: ansættelse
- 295 Rørelse: slagtilfælde

Kjeltringliv

Trykt for første gang i *Nordlys X* (1829)

- 296 Claudius ...: Claudius, Messalina, pave Sergius og Marozia er historiske personer, mens Front de Beuf og Ulrica er fra Walter Scott's „Ivanhoe”
Jens Langkniv: berømt røver fra ca. 1600
in puncto sexti: hvad det sjette bud angår

St. St. Blicher

- kaster Kjøp: de jyske tætere (kjeltringer, natmandsfolk) indgik ægteskab ved at bytte stave. Blichers kendskab til taternes skikke og sprog stammede fra hans egne iagttagelser, men også fra hans bekendtskab med Viborg-adjunkten N. V. Dorph, som i 1837 udgav „De jyske Zigeunere og en rotvælsk Ordbog”
- kaster Tørklædet: iflg. anekdoter kastede den tyrkiske sultan sit tørklæde til den kvinde i haremmet han udvalgte sig
- Prævlqvant: „skønttalende” et af taternes tilnavne til sig selv
- 297 Stoffer Eenstje og Lange Margrethe: kendte tætere fra Blichers tid. Overhovedet kan personerne i denne novelle identificeres som virkelige personer. Men ikke historien
- snogsk: snurrig
- „en Dannemare ...”: „i Danmark er der et folkefærd som kaldes kæltringer, det er ikke så kultiveret som de andre danskere”. Et citat med omtrent samme ordlyd anføres af K. L. Rahbek i *Den danske Tilskuer*, 1801. Af ukendt oprindelse
- Mungo Park, Belzoni og Oberst Sundt: en engelsk Afrika-rejsende; en italiensk arkæolog som undersøgte de ægyptiske pyramider; og forfatteren til en beskrivelse af en fodrejse i Tyskland
- 298 Voyagers: rejsende
- Paroxysmer: udladninger
- Lakvirum: uvejr
- 299 Holophernes: Nebudkænezers feltherre. Chilian i Holbergs „Ulysses von Ithacia” beskriver ham som umådeligt høj
- 300 „die Weiber von Weinsberg”: iflg. et sagn fik kvinderne i Weinsberg under en belejring lov til at forlade byen medbringende deres kæreste ejre – og så bar de deres mænd med ud.
- „einmahl ist keinmahl”: engang er ingen gang
- „verruftene Weiber”: berygtede kvinder
- rattede: strakte
- namsede: opfattede
- Jup, Brall, Pukkasch: Hej, lystighed, svir
- „romaniske”: ligesom „rothwælsk” et navn på taternes sprog
- 301 Oklinger: øjne
- Goddleis Genter: goddag folk
- dinnoses Maie: din kæreste
- Silse, sibe: ja, ja
- Mængerie: besvær
- Knasper: mand
- Nobes: nej
- 302 Sydostblammer: mørke skyer i sydøst

Noter

- 303 Pennetas – Drallers: kro – gilde
304 posse ... esse: kunne ... være
bona fide: i god tro
306 „schwabischen Wirbeltantz“: schwabisk hvirveldans
ramskoppet: krumnøse
Een af disse: N. V. Dorph, se note til s. 296
Privatissima: privattimer
307 Penthesilea: amazon-dronning
Irens ...: som raser og brænder midt iblandt tusinder. Citat fra Vergils
„Æneide“.
Madame Schall: den kongelige ballets primaballerina på Blichers tid
Syssekkone, Saurrekok: snurretop
308 Bayadere ... Desvidaschi: indiske danserinder
skultre sig: rokke
Thors Maskerade: i det følgende hentydes til fortællingen om Thor som
henter sin hammer hos jætterne, forklædt som Freja
„i deres troskyldige Munterhed ...“: frit efter Adam Oehlenschläger
„Nordens Guder“
309 Smælem: zigeuner
Milo ...: her opregnes en række stærke mænd og atleter fra græsk og
nordisk oldtid og fra Blichers samtid
311 Rokkelpøj: frakke
Sneiler: gevær
grumsinglak: gravid
Grumslingen: barnet
312 romanesk: som har med romaner at gøre

Telse

Trykt første gang i *Nordlys XI* (1829)

- 313 Ditmarskerkrigen: Blichers kilde til denne krigs historie var Chr. Mol-
bechs „Historie om Ditmarskerkrigen Aar Femten Hundrede“ (18:3)
Carl den Store .. Emma: allusion til en kærlighedshistorie mellem Carl
den Stores datter Emma og skriveren Eginhard
Schäferstündchen: hyrdetime
314 Den Dyvel: Djævelen
but: mut
springe ... til Pølse: komme galt af sted
316 Juchee! Hochrit! ...: Hurra, der er bryllup, ja bryllup i dag